

RAHANDUSMINISTEERIUM

Kaasava eelarve juhend

Rahandusministeerium
Sulev Liivik

Mis on kaasav eelarve?

- Kaasava eelarve – esinduskogudesse mittevalitud isikute ehk elanike osalemine avaliku raha planeerimises ja jaotamises.
- Eestis enim kasutatava kaasava eelarve mudel:
  - ✓ volikogu määrab kaasava eelarve suuruse (iga aasta eelarves on nn kaasava eelarve rida);
  - ✓ kõik elanikud saavad ideid esitada (enamasti väikeinvesteeringud ja üritused);
  - ✓ elanike hääletuse tulemusel valitakse välja teostamisele minevad projektid;
  - ✓ volikogu ega valitsus ei sekku valikusse.
- Lisaks on olemas kogukondliku eelarve mudel, kus elanike asemel otsustavad külaseltsid.

Mis kasu toob kaasav eelarve?

- Inimesed saavad osaleda otsustamises ära ootamata järgmisi valimisi.
- Inimestel on hea tunne, et mingi oluline asi kodukohas sai ära tehtud.
- Paraneb inimeste arusaamist omavalitsuse eelarvest ja sellest kui palju mingid asjad maksavad.
- Paneb inimesed mõtlema, arutama, tegutsema, mida ja kuidas paremaks teha.
- Omavalitsus saab tagasisidet, mis on inimeste jaoks olulised asjad.
- Omavalitsus võib saada projekti ideid, mida tava-eelarvega ära teha.
- Paraneb üldine kaasamise kultuur.

Kuidas kaasavat eelarvet hästi rakendada?

- Inimeste soov kaasava eelarve kasutusele võtuks;
- Volikogu tahe ja valmisolek;
- VASTASTIKUNE USALDUS;
- Arusaamine, mida tahetakse kaasava eelarvega saavutada;
- Protsessi hoolikas läbimõtlemine ja kokkuleppimine;
- KOMMUNIKATSIOON.

Mida annab kaasava eelarve juhend?

Juhendi link

https://www.rahandusministeerium.ee/system/files_force/document_files/kaasava_eelarve_juhend.pdf?download=1

Sisaldab klassikalist kaasava eelarve mudelit ja kogukondliku eelarve mudeli lühikokkuvõtet.

Esimest korda rakendaja saab endale tööriista, kus on kõik oluline välja toodud.

Kogenud rakendaja võiks ehk saada mõtteid, kuidas protsessi paremaks lihvida.

Kaasava eelarve praktika Eestis

- Esimene pääsuke 2013. a Tartu linn.
- 2018. a seisuga rakendas kaasavat eelarvet 20 KOVi.
- Hääletusel osavõtt 3-8% elanikest.

RAHANDUSMINISTEERIUM

EDUKAT
KATSETAMIST!

TÄNUD!